

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm akademik Q.Ş.Məmmədov

(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ ” sentyabr 2015 -ci il

Kafedra: _____ Torpaqşünaslıq

Fakültə: _____ Ekologiya və torpaqşünaslıq

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: _____ Torpağın ekoloji qiymətləndirilməsi

Tədris yükü (saat) cəmi: 45 müəhazirə 30 seminar 15 praktik (laboratoriya)

Tədris ili _____ 2015-2016 Semestr _____ payız Bölmə _____ azərbaycan

Kredit sayı (hər 30 saata 1 kredit) _____ 2

II. Müəllim haqqında məlumat: _____ b.e.n. Əhmədova Günel Məhəmməd qızı

(Soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

Məsləhət günləri və saatları: _____ II və V gün saat 12.00

E-mail ünvanı: _____ gunel.akhmedova@rambler.ru

İş telefonu: _____ 432 - 84 - 38

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanda torpaq islahatı: hüquqi və elmi-ekoloji məsələlər. Bakı, Elm, 2002, 412 s.
2. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri: elmi, hüquqi, mənəvi aspektlər. Bakı, Elm, 2004, 380 s.
3. Məmmədova S.Z. Lənkəran vilayəti torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi və monitorinqi. Bakı, Elm, 2006, 372 s.
4. Q.Ş.Məmmədov . Azərbaycan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi. Elm. 1998.
5. Məmmədov Q.Ş.Torpaqşünaslıq və torpaq coğrafiyasının əsasları.Bakı, Elm, 2006,448 s.

6. Волобуев В.Р. Экология почв. Баку 1963, 259 с

Əlavə:

1. Məmmədov Q.Ş., Quliyev V.A. Azərbaycanın şimal-şərq əkinçilik zonası torpaqlarının qiymətləndirilməsi. Bakı, Elm, 2002, 228 s.
2. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycan Respublikasının dövlət torpaq kadastrı: hüquqi, elmi və praktiki məsələlər. Bakı, Elm, 2003, 448 s.
3. Məmmədova S.Z. Lənkəran vilayətinin torpaq ehtiyatları və bonitirovkası. Bakı, Elm, 2003, 114 s.
4. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M.Y. Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi. Bakı, Elm, 2005, 880 s.
5. Azərbaycan Respublikası ekoloji atlası. Bakı, 2009

IV. Fənnin təsviri və məqsədi:

Kursun qısa təsviri: Torpaq örtüyü biosferin vacib komponenti və sərbəst təbiət cismi kimi torpaq əmələgətirən abiotik (relyef, iqlim, ana süxur), biotik və antropogen amillərin təsiri nəticəsində formalaşmışdır. Torpaq və onu formalaşdıran amillərin bu cür qarşılıqlı əlaqədə qiymətləndirilməsi torpaqların ekologiyası və ekoloji qiymətləndirilməsinin əsasını təşkil edir.

Kursun məqsədi: Torpaqların ekologiyası və ekoloji qiymətləndirilməsi torpaqşünaslıq elminin yeni, əsas sahələrindən biri olmaqla, torpaqda baş verən bütün proseslərin ekoloji mahiyyətini və səbəblərini, onun dinamikasını və qanunauyğunluqlarını elmi əsaslarla izah edir. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsi sistemi torpaqların müqayisəli qiymətləndirilməsini əhatə etməklə bütövlükdə torpağın ekoloji şəraitinin kompleks qiymətləndirilməsi kimi çıxış edir.

V. Fənnin təqvim planı:

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmal	Mühazirə	Məşğələ	Sa at	Tarix
	Mövzu №1 Torpağın təşkilinin struktur səviyyələri. Təbii törəmə kimi torpağın ümumi xüsusiyyətləri. Qısa icmal: <i>Maddi sistemlərin quruluşu. Maddi sistemlərin daxili nizamlılığı və ya tarazlığı. Maddi dünyada mövcud olan aqreqat və vahidli sistemlər. Torpaq - təbiətin mürəkkəb sistemi kimi onu təşkil edən komponentlərin özünəməxsus qarşılıqlı əlaqəsi və təsiri kompleksidir. Torpaq sisteminin emercentliyi. Torpağın təşkilinin struktur səviyyələri (atomar, kristal-molekulyar, aqreqat, horizont, torpaq profili və ya torpaq, torpaq örtüyü). Torpağın sərhədləri. Elementar torpaq arealı. Torpaq örtüyünün global funksiyaları. Torpaqəmələgəlmə prosesinin ümumi sxemi. Torpaqəmələgəlmə prosesinin ən əhəmiyyətli tərkib hissələri. Təbii törəmə kimi torpağın ümumi xüsusiyyətləri. V.İ.Vernadskinin torpaq haqqında tərfi. Biogeosenoz və ekosistem anlayışı.</i>		Məşğələ	2	16.09.15

	<i>Maddələrin geoloji, bioloji və biogeokimyəvi dövrünü. Bioloji və biokimyəvi dövrünün iki əsas xüsusiyyəti. Orqanizmlərin seçicilik qabiliyyəti və dövrülük. Münbitlik anlayışı. Torpaqəmələgəlmənin mərhələləri və ümumi sxemi. Torpaqəmələgəlmənin başlanğıc, ilkin torpaqəmələgəlmə prosesi adlanan mərhələsi. Torpağın inkişaf mərhələsi. İnkişaf etmiş (yetkin) torpaq mərhələsi. Torpaq mikro, mezo və makroprosesləri (A.A.Rodeyə görə). Torpağın poligenetikliyi.</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə): 1. Məmmədov Q.Ş. Torpaqşünaslıq və torpaq coğrafiyasının əsasları. Bakı, Elm, 2006, s.45-61 2. Волобуев В.Р. Экология почв. Баку 1963, с.31-54			
	Mövzu № 2 Torpaqəmələgətirən süxurlar, iqlim, relyef və yaşıl bitkilər torpaqəmələgətirən amil kimi. Qısa icmal: <i>Torpaqəmələgəlmənin amilləri haqqında V.V.Dokuçayev təlimi. Maqmatik süxurlar. Metamorfik süxurlar. Çökmə süxurlar. Aşınma. Aşınma qabığı anlayışı. Fiziki, kimyəvi və bioloji aşınma. Əsas torpaqəmələgətirən süxurlar. Çökmə süxurlarının əsas genetik tipləri (elüvial, delüvial, proliüvial, alüvial süxurlar, göl, buzlaq və ya moren, flüvialqlasial və ya subuzlaq çöküntüləri, örtük, löss və lössabənzər gillicələr, eol və dəniz çöküntüləri). Torpaqəmələgətirən süxurların torpaqəmələgəlmədə rolu. Relyef torpaqəmələgətirən amil kimi. Makro, mezo və mikrorelyef formaları. Avtomorf, yarımhidromorf və hidromorf torpaqlar Torpağın hidrotermik rejimi. Torpaq – bioiqlim və ya torpaq-biotermik qurşaqları. İqlimin termik qrupları (soyuq (qütb), soyuq-mülayim (boreal), isti-mülayim (subboreal), isti (subtropik), çox isti (tropik)). Rütubətlə təmin olunmaya görə iqlim qrupları (çox rütubətli (ekstrahumid), rütubətli (humid), yarımrütubətli (semihumid), yarımquraq (semiarid), quraq (arid), çox quraq (ekstraarid)). Rütubətlənmə əmsali anlayışı (RƏ). Azərbaycanın aqroiqlim zonalarının istilik və rütubətlə təmin olunması (Ə.Ə.Əyyubov</i>		Məşğələ	2 30.09.15

	görə, 1975). <i>Torpaqəmələgətirən amil kimi iqlimin çox cəhətli təsiri. İqlimin torpaqəmələgəlmə prosesinə bilavasitə və dolayısı ilə təsiri. Yaşıl bitkilər torpaqda üzvi maddələrin yeganə ilkin mənbəyi kimi. Müxtəlif bitki senozları (ağac, keçid ağac-ot, ot, səhra, şibyə-mamır formasıyları). Meşə bitkiliyinin torpaqəmələgəlmədə spesifik rolu. Mikroorqanizmlər. Bakteriyalar – mikroorqanizmlərin torpaqda ən çox yayılmış qrupu kimi. Avtotrof və heterotrof bakteriyalar. Aktinomisetlər. Göbələklər. Yosunlar. Şibyələr. Mikroorqanizmlər və torpaqəmələgəlmə. Mikroorqanizmlərin iştirakı ilə üzvi maddələrin çevrilməsi. Mikroorqanizmlərin mineralların parçalanmasında və yeni mineralların əmələgəlməsində iştirakı. Atmosferin molekulyar azotunun bioloji fiksasiyası. Torpaqda yaşayan mikroorqanizmlərin qarşılıqlı münasibəti. Torpaqda mikrobioloji intensivliyə aqrotexnikanın təsiri. Torpaqda yaşayan heyvanlar. İbtidailər. İnsanın istehsalat fəaliyyəti torpağa və torpaqəmələgəlmə prosesinin inkişafına, həmçinin bütün təbii mühitə təsir göstərə güclü spesifik amil kimi. Torpaqəmələgətirən amillərin qarşılıqlı əlaqəsi.</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. Məmmədov Q.Ş. Torpaqşünaslıq və torpaq coğrafiyasının əsasları. Bakı, Elm, 2006, s.74-95 və s.95-98 2. Волобуев В.Р. Экология почв. Баку 1963, с.60-88				
	Mövzu № 3 V.V.Dokuçayevin torpaqların genezisi haqqında nəzəriyyəsi və torpaq ekologiyası təliminin əsas metodoloji prinsipləri. Qısa icmal: <i>Dokuçayev – Sibirtsyev mərhələsi. V.V.Dokuçayevin torpaqların genezisi, torpaqəmələgətirən amillər və təbii zonalar haqqında nəzəriyyəsi. V.V.Dokuçayev və N.N.Sibirtsyevin işləri. Vernadski – Prasolov mərhələsi. Torpağın ekoloji funksiyası haqqında V.İ.Vernadskinin “Biosfer təlimi”. “Pedoekologiya” anlayışı. Volobuyev mərhələsi. V.R.Volobuyev “Torpaq ekologiyası” nəzəriyyəsinin yaradıcısı kimi.</i>		Məşğələ	2	14.10.15

	<i>Torpaq ekologiyasının predmeti. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsi mərhələsi. Q.Ş.Məmmədovun işləri. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin predmeti. Relyefin plastikası metodu əsasında ekoloji qiymət xəritələrinin tərtibi Torpaq ekologiyası təliminin əsas metodoloji prinsipləri. Torpaq təbiətin sərbəst təbii-tarixi cismi kimi. Torpaqəmələgətirən amillərin bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olması. Torpaqəmələgəlmə prosesi “elementar” torpaq proseslərinin mürəkkəb kompleksi kimi. Torpaqların torpaqəmələgətirən amillərlə əlaqədə öyrənilməsinə əsaslanan müqayisəli – coğrafi metod, torpaq nümunələrinin tərkib və xassələri haqqında mühakimə yeritməyə imkan verən müqayisəli – analitik metod, torpaqda baş verən proses və rejimləri modelləşdirməyə imkan verən modelləşdirmə metodu, topoqrafik xəritədən relyefin plastikasının çıxarılması əsasında formalaşan relyefin plastikası metodu, torpaqların daxili diaqnostik göstəriciləri əsasında müqayisəli qiymətlərinin (bonitet ballarının) tapılması üçün istifadə olunan müqayisəli qiymətləndirmə (bonitirovka) metodu..</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə): 1. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycan torpaq islahatı: hüquqi və elmi-ekoloji məsələlər. Bakı, Elm, 2002, s.155-170 2.Q.Ş.Məmmədov.Azərbaycan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi. Elm. 1998.s.76-82 və səh. 6-8 3. Məmmədov Q.Ş.Torpaqşünaslıq və torpaq coğrafiyasının əsasları.Bakı, Elm, 2006, s. 18-19				
	Mövzu №4 Azərbaycanın torpaq örtüyünün forma və kateqoriyaları. Qısa icmal: <i>Torpaq örtüyünün strukturu (TÖS) anlayışı. Torpaq örtüyünün differensasiya amilləri (V.R.Volobuyev, 1963; V.M.Fridland, 1972). Azərbaycanın torpaq örtüyünün forma və kateqoriyaları. Parçalanmamış və zəif parçalanmış dalğavari və hamar alçaq düzənliklər. Parçalanmış (dağətəyi, təpəli, pilləli)</i>		Məşğələ	2	28.10.15

	<i>düzənliklər. Parçalanmış dağözü, alçaq yaylalar və yaylalar. Yüksək yaylalar, platolar və dağüstü yaylalar (hamarlanmış relyefi olan çətin mənimsənilən ərazilər). Parçalanmış dağlar və yaylalar. Torpaq örtüyünün kontrastlığı (Y.K.Yuodis, 1967). Azərbaycanın bioekoloji xüsusiyyətlərinə görə torpaq xassələrinin üç qrupu üçün model (genetik və təsnifat mənsubiyyəti, qranulometrik tərkib, torpaqların yuyulub aparılma və yuyulma dərəcəsi). TÖS-nun kontrastlığının avtohidromorfluğa, şorlaşma, şorakətləşmə və mədəniləşmə dərəcəsinə, torpaq profilinin qalınlığına görə təyini. Azərbaycanın torpaq kompleksləri.</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə): 1.Q.Ş.Məmmədov.Azərbaycan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi. Elm. 1998, s. 32-59 2. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanda torpaq islahatı: hüquqi və elmi-ekoloji məsələlər. Bakı, Elm, 2002, s.127-155				
	Mövzu № 5 Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin mahiyyəti. Dünyada və respublikamızda bu sahədə aparılan tədqiqatlar. Qısa icmalı: <i>“Torpaqların ekologiyası” nəzəriyyəsinin və torpaqların müqayisəli qiymətləndirilməsinin, yəni “Torpaqların bonitirovkası” təlimlərinin qovşağında “Torpaqların ekoloji qiymətləndirməsi” nin yeni bir elmi istiqamət kimi formalaşması. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin mahiyyəti. Azərbaycanda torpaqların keyfiyyətə (bonitirovka) qiymətləndirilməsinin iknişaf tarixi. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsində Q.Ş.Məmmədov tərəfindən irəli sürülən müasir yanaşmalar. Torpaq ekoloji indeks (TEİ). XX əsrin 90-cı illərində torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsi sistemi. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsi ilə bağlı Q.Ş.Məmmədovun elmi-nəzəri və metodiki yanaşmasından fərqli müasir elmi ədəbiyyatlarda mövcud olan müxtəlif nəzəriyələr və fikirlər. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinə torpaqların radionuklidlərlə çirklənmə dərəcəsinin insan</i>		Məşğələ	2	11.11.15

	orqanizminə və ətraf mühitə vurduğu ziyanın qiymətləndirilməsi (R.M.Aleksaxin, 2004); torpaq örtüyünə antropogen təsirin qiymətləndirilməsi (O.V.Zolotaryova, V.I.Makeyeva, 2004); şəhər torpaqlarının ağır metallarla çirklənməsi (E.L.Kuleşova, 2004); kənd təsərrüfatı yerlərinin ağır metallarla çirklənməsi (V.I.Titova, 2004); əkin və yem sahələri arasında düzgün nisbətin yaradılması kimi (N.M.Luçnikova, 2004) baxılması. Q.Ş.Məmmədovun rəhbərliyi altında respublikamızda keçən əsrin 90-cı illərindən indiyə qədər bir çox tədqiqatçılar tərəfindən torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsi yönümündə aparılan tədqiqatlar. Abşeron yarımadasının neftlə çirklənmiş və texnogen təsirlərə məruz qalmış torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi (F.V.Sultanzadə, 1997); Arazboyu üzümaltı torpaqların ekoloji münbitlik modeli (M.M. Yusifova, 2000); Lənkəran vilayəti torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi və monitorinqi (S.Z.Məmmədova, 2005); Abşeronun torpaq örtüyü strukturunun ekoloji qiymətləndirilməsi (F.Ə.Manafova, 2006); Abşeronun texnogen pozulmuş torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi (Y.N.Quliyeva, 2006); Böyük Qafqazın cənub yamacı meşə torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi (G.A.Hüseynova, 2007); Hirkan Milli Parkı torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi (A.S.Orucov, 2008); Qusarçay-Qudyalçay hövzəsi torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi və monitorinqi (G.M.Abdullayeva, 2009); Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. Məmmədova S.Z. Lənkəran vilayəti torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi və monitorinqi. Bakı, Elm, 2006, s.91-100 2. Q.Ş.Məmmədov. Azərbaycan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi. Elm. 1998, s. 59-82 3. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanda torpaq islahatı: hüquqi və elmi-ekoloji məsələlər. Bakı, Elm, 2002, s.165-175				
	Mövzu № 6 Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin I və II mərhələsi. Torpaqların ekoloj qiymət xəritələrinin		Məşğələ	2	25.11.15

	tərtibi. Qısa icmal: <i>Torpaqların bonitirovkası zamanı istifadə olunan metodikalar. Torpaqların ekoloji şkalaları hazırlanarkən istifadə olunan metodikalar. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsi mərhələləri. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin I – mərhələsi(bonitirovka)- qiymət meyarlarının seçilməsi, torpağın xassə və əlamətlərinə görə təshih əmsallarının müəyyən edilməsi, açıq və yekun bonitet şkalalarının tərtib edilməsi, torpaqların aqroistehsalat qruplaşdırılması, bonitet və aqroistehsalat qruplaşdırılması kartoqramlarının tərtib olunması. Torpaqların ekoloji qiymətləndirilməsinin II–mərhələsi- kənd təsərrüfatı, meşə və yem bitkilərinin formalaşdığı mühitə olan ekoloji tələbi nəzərə alınmaqla ayrı-ayrı mühit amillərinin təzahür dərəcəsinə görə xüsusi qiymətləndirmə şkalaları sisteminin, torpaqların ümumiləşdirilmiş ekoloji şkalasının hazırlanması, konkret torpağın ekoloji qiymət balının tapılması və ekoloji qiymət xəritələrinin tərtib olunması. Kompüterdə xəritə (elektron xəritə) tərtibinin əhəmiyyəti. Torpaqların ekoloji qiymət xəritəsinin kompüterdə tərtibatı. Torpaqların ekoloj qiymət xəritəsinin ənənəvi torpaq xəritələrindən fərqliliyi və üstün cəhətləri. Torpaqların ekoloji qiymət xəritələrinin tərtibində istifadə olunan kartoqrafik təsvir üsulları.</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. Məmmədova S.Z. Lənkəran vilayəti torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi və monitorinqi. Bakı, Elm, 2006, s.91-103 2.Q.Ş.Məmmədov.Azərbaycan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi. Elm. 1998, s. 88-132 3. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri: elmi, hüquqi, mənəvi aspektlər. Bakı, Elm, 2004, s. 99-112				
	Mövzu № 7 Eroziyaya uğramış, şorlaşmış və şorakətləşmiş torpaqların ekoetik problemləri Qısa icmal: <i>Azərbaycanda eroziyaya uğramış torpaqların ekoloji problemləri. Respublikamızda torpaqların eroziyası üzrə</i>		Məşğələ	2	09.12.15

	<i>aparılan tədqiqatlar. Respublikamızda su və külək eroziyası. Eroziya proseslərinin və onun törətdiri fəsadların qarşısını almaq, intensivliyini azaldıb təbii həddə endirmək, eroziyaya məruz qalmış torpaqların münbitliyini artırmaqdan ötrü aparılan kompleks aqrotexniki, meliorativ, meşəmeliorativ və s. tədbirlər. Respublikamızın düzən torpaqların şorlaşma və şorakətləşməsi. Torpaqların məişət, sənaye və ağır metallarla çirklənməsi. Mineral gübrələrin və kimyəvi vasitələrin tətbiqi problemləri. Kənd təsərrüfatı zərərvericiləri ilə mübarizə üçün tətbiq olunan pestisidlər. Torpaqların radionuklidlərlə çirklənməsi. Neftlə çirklənmiş torpaqların problemləri. Azərbaycanda ekoloji mədəniyyətin formalaşdırılması problemləri.</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri: elmi, hüquqi, mənəvi aspektlər. Bakı, Elm, 2004, s. 185-276 2. Məmmədov Q.Ş. Torpaqşünaslıq və torpaq coğrafiyasının əsasları. Bakı, Elm, 2006, s. 397-412				
	Mövzu № 8 Torpağın bioenergetik rejiminin pozulması. Ekoloji monitorinqin mahiyyəti. Qısa icmal: <i>Torpağın bioenergetik rejiminin pozulması. Torpaq horizontlarının və profilinin patologiyası. Torpağın su və kimyəvi rejiminin pozulması. Su anbarları sularının təsiri altında torpaqların subması, dağılması və şorlaşması. Torpaqların çirklənməsi və kimyəvi zəhərlənməsi. Torpaqların donması və təkrar donuşluğu. Hərbi əməliyyatlar və atom radiasiyasının təsiri altında torpaqların pozulması. Ekoloji monitorinqin mahiyyəti. Qlobal, regional və lokal monitorinq. Torpaq üzərində ekoloji monitorinqin təşkili prinsipləri. Hövzə metodundan istifadə etməklə torpaq monitorinqinin təşkil edilməsi.</i> Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. Məmmədov Q.Ş. Azərbaycanın ekoetik problemləri: elmi, hüquqi, mənəvi aspektlər.		Məşğələ	2	23.12.15

	Bakı, Elm, 2004, s. 88-99 2. Məmmədova S.Z. Lənkəran vilayəti torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi və monitorinqi. Bakı, Elm, 2006, s.277-283				
--	--	--	--	--	--

VI. İmtahanın keçirilməsi forması – yazılı və ya test

VII. Semestr ərzində qiymətləndirmə və bal bölgüsü:

Balların maksimum miqdarı – 100 bal.

A) *Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 (imtahana keçid balı – 17)*

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir.	10 bal
Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır).	20 bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur).	10 bal

B) *Semestr imtahanı nəticəsinə görə - maksimum 50 bal*

Hər biletdə – 5 sual, hər suala – 10 bal verilir

Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.

C) *Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında):*

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	Yaxşı	C
61 – 70 bal	Kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllim: Əhmədova Günel Məhəmməd qızı

İmza: _____

(soyadı, adı, atasının adı)

Tarix: “ ” sentyabr 2015 -ci il